

NOKUT - Nasjonalt organ for kvalitet i utdanningen
Postboks 578
1327 LYSAKER

Saksbehandler: Halvor Gillund Knudsen
Telefon:
halvor.knudsen@inn.no
Deres ref:
Vår ref: 20/05694-2
Dato: 17.11.2020

Høringsuttalelse til NOKUTs evaluering av Lektorutdanning for trinn 8-13 fra Høgskolen i Innlandet

Høringsuttalelsen inneholder innspill fra representanter for lektorutdanningen ved Høgskolen i Innlandet (faglærere, studieadministrasjon, studieprogramansvarlig) til det utsendte forslaget til evalueringsskjema og evalueringsspørsmål, som skal anvendes i forbindelse med NOKUTs evaluering av lektorutdanningen. Innholdet i evalueringen og temaene som presenteres er gjenkjennelige for dem av oss som tidligere har deltatt med innspill og deltatt i diskusjonsforum, og vi opplever derfor at man har lyttet til og inkludert innspill og problemstillinger som har vært tematisert.

Vi har forholdt oss til de de fem punktene som er særlig relevante i tilbakemeldingene, men hvorvidt evalueringstemaene og evalueringsspørsmålene er formulert på en tydelig måte er vanskelig å svare på, i og med at vi ikke opplever spørsmålsforslagene som endelige spørsmål. Derfor har vi vært mer opptatte av å undersøke graden av viktighet i spørsmålene, og om det er noe som bør løftes frem spesielt. Men det er også noen forslag til formuleringer som man kan vurdere å ha med. En generell tilbakemelding gjelder viktigheten av å lage tydelige og klare spørsmål som forhindrer misforståelser, og spørsmål som ikke krever for omfattende svar.

Kommentarer til tema 1: Nasjonal styring og institusjonell autonomi

Vi synes at praksisfeltet får litt for liten plass i denne delen av evalueringen. Det gjelder for eksempel spørsmål a). Vi foreslår at praksisfeltet får et eget punkt, for å synliggjøre hvor viktig samarbeidet med praksisfeltet er, og for å undersøke hvordan dette kan bli bedre. Et spørsmål kan være: «Hvordan kan praksisfeltet motiveres til å ta imot lektorstudenter i praksis?» Spørsmålet/lignende formuleringer kan få frem informasjon som gjør det lettere å avdekke og videreutvikle samarbeidet utdanningsinstitusjonen har med praksisfeltet. Et annet relevant aspekt er hvilke forventninger skolene har til studentene når de kommer.

Vi synes dessuten at punkt d) er såpass viktig at det også bør få noe mer plass, og knyttes til finansiering av lektorutdanningene. Kan dette med frafall knyttes til finansiering av lektorutdanningene og behovet for å samle studenter fra ulike studieprogrammer være utgangspunkt for at enkelte studenter faller fra? Har dette noe med manglende læreridentitet å gjøre? Dette med tilhørighet og identitet blir tematisert senere, men kanskje er det også relevant i denne sammenhengen. Punkt f) er også viktig i forlengelsen av vårt poeng om å løfte frem

praksisfeltets rolle og bør kanskje få en større plass. Et relevant spørsmål kan være: På hvilken måte forholder praksisfeltet seg til nasjonale styringsdokumenter som gjelder lektorutdanningen? Eller på hvilken måte blir praksisfeltet involvert i utviklingen av institusjonenes lektorutdanning? Disse spørsmålene handler om berøringspunktene mellom praksisfeltet og lærerutdanningene.

Et innspill fra fagmiljøet berører sammenhengen mellom institusjonenes rammer for masteroppgaven: En rammeplan gir rammer, men åpner samtidig for en viss grad av institusjonell autonomi. Det kan synes som at rammeplanen medfører at fag-studiet opp til og med BA-nivået innebærer at studentene får om lag de samme fag- og undervisningsemner ved de fleste institusjoner, mens kravene til faglighet varierer langt mer på MA-nivå. En evaluering bør således være opptatt av de to nivåene i utdanninga.

Kommentarer til tema 2: Ledelse, organisasjon og samarbeid i lektorutdanningene

Særlig viktig under dette temaet er b) finansieringsmodeller på institusjonsnivå. Vi etterlyser et spørsmål som gir innblikk i hvordan de ulike institusjonene organiserer undervisning der studentene befinner seg på ulike fakulteter eller studieprogrammer, og hvorvidt slike løsninger er hensiktsmessige. Vi ønsker oss også et spørsmål som kan fortelle noe om institusjonens bevissthet om lektorutdanningens profesjonsretning, samt praksisfeltets plassering i organisasjonsstrukturen. Vi merker oss også at internasjonalisering ikke er nevnt overhodet på noen nivåer i evalueringen. Hvordan er det et internasjonalt samarbeid, for eksempel praksis ved en annen institusjon, kan bidra til å motivere studentene?

Kommentarer til tema 3: Helhet og sammenheng

Her trengs det en tydeliggjøring av hva «helhet og sammenheng» og «integrasjon» betyr. I neste omgang tenker vi at det må utarbeides spørsmål som får frem oppfatninger om sammenhengen mellom disiplin-fag og fagdidaktikk, mellom undervisning og praksis, og progresjonen mellom de ulike studieårene og innholdet i disse. Særlig viktig (også her) er det å belyse forholdet mellom lektorutdanningen og praksisfeltet. Det gjelder for eksempel sammenhengen mellom nasjonale føringer for lektorutdanningen og emneplaner og skolens læreplaner. Spørsmål som berører forståelse av didaktikk er også sentralt, og kan synliggjøre hvordan didaktiske perspektiver forstås på ulike måter. Relevant er også spørsmål som fanger opp erfaringer med integreringen av fagdisiplin, pedagogikk/didaktikk og praksis i lektorutdanningen, og plasseringen av den faglige fordypningen. Bidrar en slik modell til at det er vanskeligere å se en sammenheng for studentene, og som fører til at studentenes lektoridentitet blir uklart?

Kommentarer til tema 4: Lektorstudentenes identitet og tilhørighet

Underpunktene forsøker her å dekke veldig mange sider ved det å være student; aspekter som berører studentens opplevelser av å tilhøre lektorutdanningen, men også sider som handler om det å være student på et noe mer generelt plan. Kanskje bør man utarbeide noen flere spørsmål som får frem alle disse sidene. Særlig gjelder det d). Her belyser man både identitet og tilhørighet, motivasjon, trivsel, innsats og fullføring. Dette med identitet kan blant annet handle om å inneha en studentidentitet, det kan bety at man har en lektorstudentidentitet, men det kan også bety en identitet som er tilknyttet den institusjonen man tilhører, eller det sosiale fellesskapet som studenten tilhører. Spørsmålene bør rette seg både mot studentrollen og hvordan studentene selv bidrar til å skape et miljø der man opplever tilhørighet, hvordan lærerutdanningen bidrar til å utvikle en kulltilhørighet, og hvordan praksisskolene bidrar til å utvikle studentenes læreridentitet. Hvordan kan praksisskolene få en mer aktiv rolle i studentenes studiehverdag utenfor praksis?

Motivasjon kan knyttes til identitet og tilhørighet, men kan også handle om helt andre aspekter, som forventninger til studiet før man starter, og i hvor stor grad man prioriterer studiene i hverdagen. Relevante spørsmål kan være: «Hvilke faktorer er viktige for at man skal fullføre studiet?» «Hvordan kan institusjonen bidra til at studentene holder motivasjonen oppe?» og «i hvor stor grad prioriteres studiene av studentene?». Dette henger sammen med det arbeidet den enkelte student legger ned av arbeid, og viljen til å investere i sin egen utdanning.

Kommentarer til tema 5: Nye lektorers kompetanse og videre utvikling

I beskrivelsen av dette temæet er det en formulering som vi ønsker å kommentere. «Skole» blir i avsnittet forklart som ungdomsskole og videregående. Man har ikke her tatt høyde for at studentene kan komme til å møte andre læringsarenaer, som for eksempel voksenopplæring.¹ I underpunktene for «nyere lektorers kompetanse og videre utvikling» ønsker vi å spille inn noen forslag til spørsmål som kan gi oss mer informasjon om praksisfeltets behov for kompetanse og hva våre studenter har av kunnskap når de forlater lektorutdanningen: «Hva slags behov for fagkompetanse har skolene?» Eller «hva slags kompetanse er det skolene etterlyser fra nyutdannede lektorer?». Hva slags kompetanse har studentene våre når det gjelder læreplanene som er styrende for den undervisninga de selv skal organisere? Dette involverer både den generelle delen av læreplanen og den fagspesifikke. Vi etterlyser også et spørsmål som gjelder lektorer som forlater lektoryrket. Hva kan årsakene være? Berører disse svarene måten man forbereder studentene til yrket?

Med vennlig hilsen
Høgskolen i Innlandet

Stine Grønvold
prorektor utdanning

Halvor Gillund Knudsen
studiedirektør

Dokumentet er elektronisk godkjent uten signatur

¹ . I de nasjonale retningslinjene for lærerutdanning 8-13. trinn finner man følgende formulering: «Studentene skal ha praksis både i ungdomsskole og i videregående opplæring, herunder kan også voksenopplæring inngå» (https://www.uhr.no/_f/p1/i4d4335f1-1715-4f6e-ab44-0dca372d7488/lektorutdanning_8_13_vedtatt_13_11_2017.pdf). Derfor bør også andre læringsarenaer/voksenopplæring inngå i denne formuleringa.